

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmonij) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Rosya. — Grecya. — Azya. — Afryka. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Jego Excelencya c. k. Namiestnik nadał opróżnioną przy c. k. namiestnictwie posadę koncepcystry praktykantowi konceptowemu przy namiestnictwie *Jakubowi Kulczyckiemu*.

Lwów, 27. lipca 1858.

Sprawy krajowe.

(Mianowania. — Dar Arcyksięcia Ferdynanda Maksymiliana. — Jubileusz w dyccezyi morawskiej.)

Wiedeń, 27. lipca. Dekretem ministra sprawiedliwości mianowani zostali prowizorycznymi adjunktami sądowymi w Krakowskim okręgu sądowiczym: *Józef Tomicki*, koncepcystry finansowy w Krakowie, aktuarysue urzędu powiatowego, *Tomasz Witkiewicz*, Wiktor *Brzeski*, *Eliasz Haleczko* i *Julian Gulowski*, tudzież aktuarysue urzędu powiatowego na Bukowinie *Jan Baranowski* i auskultanci *Felix Radwański*, *Robert Chmiel*, *Edward Kraupa* i *Jan Sptawiński*.

— Jego cesarzewicz. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę gubernator jeneralny *Ferdynand Maksymilian* wyznaczył dla podupadłych mieszkańców w *S. Martino* (prowincyi Sondrio), gdzie obecnie srozy się epidemia ospy, z przeznaczonego przez *J. M. Cesarza* funduszu na wsparcie mieszkańców *Valtellina* 600 lirów, a oprócz tego przyczyniła się do wsparcia tego i najdostojniejsza Arcyksiężna *Charlotte* własnym darem 150 lirów.

Listem pasterskim i plakatem najprzewielebniejszego księdza biskupa w Bernie, wydanym w dniu uroczystości świętych Apostołów Piotra i Pawła (29. czerwca), rozpisano powszechny jubileusz dla wiernych dyccezyi berneńskiej na mocy zezwolenia papieżkiego *J. Ś. Papieża* z 25. września 1857.

Portugalia.

Urodziny młodej Królowy obchodzono w Lizbonie 15go b. m. z wielką świetnością. Wieczorem było całe miasto wspaniale oświetlone.

Hiszpania.

(Dywizya floty w Gwiney. — Regulacya archiwów.)

Madryt, 20. czerwca. Jak donosi *Iberia*, zawinął 23. maja paropływ „*Vasco Nunez de Balboa*“ z dywizyi floty stojącej w odnodze Gwiney do zatoki *S. Isabel*, a 28go zajął tę wyspę w imieniu Królowy *Izabeli*; jeneralnym jej gubernatorem mianowany jest komendant dywizyi.

— W gazecie rządowej wyszedł dekret, regulujący na nowo administracyę archiwów i bibliotek Królestwa. Już od dawna uznawano potrzebę uporządkować bogate zbiory Hiszpanii, ale zawsze odkładano tę pożądaną reformę. Teraz przeszły biblioteki publiczne i archiwa tak jeneralne jak i prowincjonalne z ministeryum robót publicznych pod bezpośredni zarząd jeneralnej dyrekcyi nauk publicznych. Oprócz tego mają być w stosownym gmachu w pobliżu stolicy zakładane centralne archiwa, gdzie połączone będą dokumenta wszystkich czterech zakonów *ś. Jana* w Jerozolimie w obudwu narzeczach, kastylskim i aragońskim, jako też dokumenta świętej inkwizycyi, kolegów przytłumionych na mocy konkordatu ze stolicą papieżką itp. Utworzona też będzie do zarządu archiwów i bibliotek państwa najwyższa junta, złożona z prezydenta i ośmiu członków. Prezydent będzie pobierał 50.000 realów.

— Minister finansów pracuje obecnie nad ustawą względem amortyzacyi, którą ma przedłożyć Królowej do potwierdzenia za jej powrotem do stolicy.

Anglia.

(Popiersie Havelocka. — Projekta oczyszczenia Tamizy. — Komunikacye telegraficzne. — Posiedzenie z 22. lipca.)

Londyn, 24. lipca. Rada gminy City poleciła panu *Behner* wyrobienie marmurowego biustu *Havelocka*, który chce ustawić w sali posiedzeń.

— *Agronom Mechi*, który jak wiadomo pierwszy robił próbę z użyciem płynnego gnoju, radzi dla oczyszczenia Tamizy spieniężyć odchody Londynu. Wartość ich podaje na kilka milionów funt. szter., i zapewnia, że znaczną część gruntów, leżących odłogiem w pobliżu stolicy, możnaby za pomocą tego gnoju w przeciągu 6 lat zamienić w najżyźniejsze role.

Przedłożono już tak zwaną księgę niebieską w sprawie komunikacyi telegraficznych z Indjami. Księga ta o 358 wielkich stronnicach zawiera korespondencyę rządową w sprawie wyciągnięcia linii telegraficznych przez morze czerwone, na *Seleucyę* i *Korna*, z *Konstantynopola* i *Bassory*, *Raguzy* i *Alexandryi*, tudzież na *Korsu* i *Malcie*, a dalej akta względem projektu rozszerzenia europejskiego systemu telegraficznego do *Alexandryi*, i inne plany do rozmaitych komunikacyi telegraficznych.

— Na posiedzeniu Izby wyższej dnia 22. lipca odczytał lord *Malmesbury* najnowszy telegram z *Indyów* i *Chin*. Następnie odczytano po raz trzeci i przyjęto znaczną liczbę bilów, a nad innemi obradowano w komitecie.

Izba niższa. *Sir G. Lewis* dowodzi, że kanclerz skarbu pomylił się w budżecie swoim na rok bieżący, i że niczem niedowiółł zarzutu uczynionego rządowi poprzedniemu, jakoby w wydatkach nieoszczędzał skarbu publicznego. *D'Israeli* wykazał 63,900.000 L. dochodów, a wydatków 63,610.000 L., a według tego byłoby 300.000 L. przewyżki. Rzecz się ma jednak inaczej, gdyż bil aprobačný dowodzi, że wypadnie niedoboru 835.000 L.; wydatki nie wynoszą bowiem 63,610.000 L., lecz 64,445.000 L. Kanclerz skarbu przyznaje wprawdzie, że wydatki przenoszą pierwotny jego kosztorys, lecz dodaje przy tem, że i przychody są o wiele większe od podanej przezeń pierw sumy. Już w pierwszym kwartale roku finansowego, zwykle najmniej pomyślnego, okazało się więcej przychodu o 223.944 L., a w przeciągu ośmiu dni kwartału bieżącego (od 1 do 19. lipca) niemniej jak 344.000 L. A chociaż parlament dał rządowi upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki w sumie 2,000.000 L., to przecież potąd tylko 1,000.000 spotrzebowano, i jest wszelka nadzieja, że rząd na tem będzie mógł poprzestać. Nadzwyczajnych nowych wydatków na milicyę nienależy się już obawiać. Zbioru spodziewać się można dobrego, a stosunki do mocarstw zagranicznych są teraz lepsze, niż przed rokiem, lub przed pół rokiem. A nawet sprawa w *Indyach* nie stoi tak źle, jakby mniemano. — Na interpelacyę *sir J. Elphinstone* względem wypadków w *Dzeddah* oświadcza podsekretarz spraw wewnętrznych, *S. Fitzgerald*, że okręt „*Cyclops*“ otrzymał rozkaz w drodze telegraficznej, by wraz z innymi okrętami wracał do *Dzeddah*, a oficerowie otrzymali instrukcyę, że gdyby niedano satysfakcyi zupełnej, tedy mają miasto *Dzeddah* bombardować i domagać się niezwłocznego i surowego ukarania wszystkich winowajców. Jakoż „*Cyclops*“ odpłynął natychmiast do *Dzeddah*. Okręt ten może zawinąć aż pod same miasto, a będąc należycie uzbrojony, zdoła odpowiedzieć swemu przeznaczeniu. O postanowieniu tem rządu angielskiego uwiadomiono rząd turecki natychmiast i jaknajwyraźniej, a gabinet angielski otrzymał już doniesienie, że *Porta* rozkazała jednemu z jenerałów swoich, by się niezwłocznie udał do *Dzeddah*, i sumarycznie ukarał morderców. Poźniejszą depeszą urzędu spraw zagranicznych polecono *sir H. Bulwerowi*, by oświadczył, że wypadku tego nie może rząd angielski tak łatwo pominąć, „i że nawet wielkie polityczne cele odnoszące się do przymierza naszego z *Portą* wysoka musiałaby ustąpić ważniejszej jeszcze zasadzie utrzymania chrześcijańskiej i angielskiej powagi w tamtych stronach. Lecz nie dość na tem, że wysłano jenerała do *Dzeddah*; potrzeba wyprawić także i odpowiednią siłę zbrojną, a przede wszystkim ukarać publicznie morderców. Baszy powinno być dane prawo ukarania winowajców śmiercią, bez odwoływania się w tej mierze do *Konstantynopola* z wielką utratą czasu. Do *Dzeddah* wyprawiono trzy okręta, i moglibyśmy zdobyć to miasto, jeśli nam niedawo niezwłocznej satysfakcyi.“ Jakoż *sir H. Bulwer* otrzymał instrukcyę, by i o tem zawi-

domił niezwłocznie wielkiego wezyra. Na przedstawienie gabinetu angielskiego wysłano też z Konstantynopola niezwłocznie jednego z najznakomitszych i wysokiej rangi oficera z odpowiednią siłą zbrojną, i upoważniono go do złożenia sądu wojennego i wymierzenia kary śmierci bez poprzedniego odwoływania się do Konstantynopola. Oprócz tych środków przedsięwziętych przez ministrów Partii wysokiej, kazał Sultan uwiadomić sir H. Bulwera osobiście przez swego sekretarza, że zbrodni w Dzeddah popełnionej niepuści bezkarnie, i że rząd angielski otrzyma zupełną satysfakcję. W dowód tego kazał Jego Mość Sultan oddać rządowi angielskiemu i francuskiemu milion piastrow do dyspozycji dla rozdania sumy tej między poszkodowanych, i oświadczył przy tem, że córce konszula francuskiego i najbliższemu krewnemu angielskiego wicekonszula wyznacza rocznej pensji przeszło po 400 L. — Sekretarz państwa dla spraw wewnętrznych odczytał natępnie najnowszą depezę z Indyów i Chin.

Francya.

(Konferencye i kongres. — Aresztacye. — Pismo gratulacyjne. — Nowe rozporządzenia w Algierji. — Doniesienia z Turcyi. — Wypadki Marokańskie. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 24. lipca. Przyszłe posiedzenie konferencji nastąpi jak słyhać we środę, 28. lipca. Po zamknięciu konferencji ma być zwołany nowy kongres, przynajmniej utrzymuje turyński dziennik *Espero*, że hrabia Walewski ze względu na ostatnie wypadki w Oryencie i niebezpieczne skutki, jakoby z nich wyniknąć mogły zapowiedział innym mocarstwom, jakoby rząd francuski zamyślał wkrótce przedłożyć im projekt nowego kongresu, w którym zasiadłby znówu pełnomocnik Sardynii.

— Według doniesień z St. Etienne do jednego z dzienników lądguńskich przytrzymano tamże około 20 osób w nocy z 16. na 17. lipca, a to z powodu wykrycia fabryki bomb, z których trzy sztuk zabrano. Mają one być podobne do tych, jakie znane są już z procesu Orsiniego.

— Cesarz Napoleon otrzymał temi dniami własnoręczne pismo Jego Excelencyi Felixa Zuloagi z oznajmieniem, że został obrany prezydentem republiki meksykańskiej, a oraz list jego z gratulacją po zamachu z 14. stycznia. Równocześnie otrzymali Ich Mość Cesarstwo odnoszące się do tego samego wypadku listy prezydenta republiki Paragwayu.

— Minister Algierji i kolonii chce urządzić nowy departament, który ma zajmować się wyłącznie sprawami kolei żelaznych i innych budowli publicznych. Zdaje się więc, że książę Napoleon poświęci szczególną uwagę tej ważnej gałęzi administracyi. Prócz tego zasługują na wzmiankę inne jeszcze reformy, przynoszące zaszczyt młodemu ministrowi. Oto rozporządził książę, że na przyszłość niemoże być internowany żaden krajowiec, jeżeli niebyle stawiony pierwiej przed trybunałem cywilnym. Zarazem odjął książę biórowi arabskiemu prawo, zasądzać karę więzienia. Te rozporządzenia zjedniają mu wdzięczność całego kraju.

— Co do wypadku w Kandyi i w Dzeddzie oznajmia nadesłana rządowi depeza, że Porta niechce ograniczać się na tym tylko, by zbrodnia odniosła zasłużoną karę, lecz przyrzeka spieszną reorganizację zarządu we wszystkich swoich odległych prowincjach. Byli minister policyi, Mehemed Basza, który udaje się do Kaney w charakterze nadzwyczajnego komisarza, ma zlecenie i pełnomocnictwo, nie tylko ukarać winowajców z ludu, ale także wytoczyć śledztwo z admirałom i innymi przełożonymi, i jeśliby okazali się winnymi usunąć ich natychmiast. Nowy gubernator, Sami Basza, który również odjechał już na swoją posadę, rozpocznie swój urząd dopiero po skończonej czynności Mehmeda Baszy.

— Cesarz przyjął zaproszenie rady jeneralnej departamentu Ille-et-Vilaine na bankiet, który ma być wyprawiony w Rennes stolicy tego departamentu. Także wszystkie znakomitości pięciu innych departamentów mają być zaproszone na ten festyn. Prefekt miasta Rennes rozesał okólnik do wszystkich przełożonych powiatu w swoim departamencie z oznajmieniem, że niezwłocznie nastąpi rozpoznanie religijnych potrzeb departamentu, a osobliwie wszystkich budynków poświęconych religii.

— Co do ostatnich wypadków w Marokku nadeszły następujące szczegóły: Jak wiadomo przedsiębrał Cesarz marokański w miesiącu maju wyprawę z Mequinez na zbuntowane szczepy. Dnia 21. maja wyruszył z Mequinez na czele 6000 ludzi czarnej gwardyi, 4000 regularnej piechoty i 9000 konnicy, i wkroczył na terytorium Zemonusów, jednego z najzuchwalszych szczepów. Zarazem stanął syn jego na czele 18.000 ludzi Rabatu i ciągnął na nieprzyjaciela z drugiej strony. Przestraszeni insurgenci zaczęli ustępować, zostawiając na łup swoje namioty i pakunek. Ośmielony tem Cesarz i ufając za nadto Arabom, dał się im sprowadzić na bardzo przykre terytorium, gdzie też obokoczonemu nagle ze wszech stron od powstańców poniósł nader dotkliwą klęskę. O ostatecznym wypadku tej wyprawy niema jeszcze bliższych szczegółów, tylko z pogłoski zapewniano 10. lipca w Tangerze, że tylko z największą trudnością zdołał Cesarz wyratować się z niebezpiecznego położenia i powrócić do Fezzu. Cesarz marokański, Mulej Abd-er-Rhaman, liczy już 82 lat wieku. U ludu niebardzo jest lubiony dla swego skąpstwa i okrucieństwa, a wojsko słuca go z bojaźni tylko. Klęska jego może pociągnąć za sobą niebezpieczne skutki i zachęcić do powstania inne jeszcze szczepy.

Włochy.

(Ulgi paszportowe na granicy francuskiej. — Ułaskawienie.)

Gazette Piemontese potwierdza wiadomość o ulżeniu przepisów paszportowych, na jakie rząd francuski przyzwolił dla podróżujących koleją żelazną na pograniczu sabaudzko-francuskim. Na przyszłość nie potrzeba już będzie widymaty konsularnej dla tych, którzy odbywają podróż koleją lądguńsko-geneńską, wiodącą z Sabaudyi do Szwajcaryi i odwrotnie, a zatem przejeżdżają ziemię francuską między Caloz i Bellegarde. Paszporta ich podlegają tylko widymacie komisarzy policyjnych w Caloz i Bellegarde tak za przyjazdem jak i za powrotem.

— Jego Mość Król neapolitański wysłuchał prośby Settembriniego i ułaskawił go. Wkrótce opuszcza Settembrini państwa neapolitańskie, co już dawniej uczyniła jego familia.

Niemce.

(Sprawa zjednoczenia celnego. — Spory o kompetencyę.)

Berlin, 26. lipca. W sprawie zebrania się pełnomocników zjednoczenia celnego w Hanowerze z początkiem miesiąca sierpnia dla naradzenia się nad środkami ułatwiającymi obrót handlowy między Austryą i zjednoczeniem celnem, spisano już punkta ugody dla zapobieżenia wszelkim nowym nieporozumieniom. Odrzucone dawniej propozycye konferencyi wiedeńskiej wzięto pod nowe rozpoznanie.

— Trybunał sądowy dla rozstrzygnięcia względem sporów o kompetencyę, którego prezydentem jest minister pierwszy, wyrzekł tę ważną zasadę, że przeciw rozporządzeniom policyjnym można wtenczas się odwoływać, jeśli idzie o wykazanie spornego prawa własności, lecz żaden rekurs nie może powstrzymywać rozporządzeń zwierzchności policyjnej, by z czasem dawniejszy stan rzeczy przywrócić.

— W Elektoracie Heskim odroczył minister spraw wewnętrznych obie izby sejmu dnia 23. b. m. na trzy miesiące.

Dania.

(Odpowiedź Duńska.)

Odpowiedź duńska z d. 20. lipca zaczyna, jak upewnia berliński dziennik *Zeit*, przypomnieniem całego dotychczasowego toku układów od uchwały wydziału z d. 11. lutego do noty niemieckiej z 20. maja, a przystępując do właściwego przedmiotu wyraża się w sposób następujący:

„Rząd królewski nie chce rozbierać bliżej uwag, wyrażonych w licznych wnioskach wydziału, lubo należałoby się uzalać nad niemi, gdyby potrzeba było roztrząsać je szczegółowo. Dla dobra sprawy samej ogranicza się na tem tylko rząd duński, że zastrzega się przeciw takim wyrażonym w nich zdaniom, które naruszają prawa Jego królewskiej Mości.

Uchwała związkowa zawezwała rząd królewski, aby oświadczył się dokładnie w jaki sposób zamysła uregulować stosunki księstw Holsztyn i Lauenburg, odpowiadając uchwale związkowej z d. 11go lutego b. r. pod l. 2 lit. a, gdyż na podstawie tej odpowiedzi ma rada związkowa powziąć uchwałę, jaka wagę przepisać zapowiedzianym naradom z stanami księstw, i jakie i w jakiej formie dalsze zawiązać układy. Rząd królewski nie może pojąć, do czego wobec dzisiejszego stanowiska sprawy, przed rozpoczęciem właściwych układów mogłaby posłużyć podobna odpowiedź, kiedy sprzeciwiałaby się swemu zadaniu, mając do polubownej doprowadzić umowy, jakie stanowisko wobec wspólnej konstytucyi całego państwa duńskiego przynależy się księstwom Holsztyn i Lauenburg.

Co do księstwa Lauenburg musi rząd królewski odwołać się do swego oświadczenia z d. 4. lutego b. r. Ze zaś sprawozdanie wydziału z d. 11. lutego podniosło zarzut, jakoby stosunek między ogólną konstytucyą państwa a szczególną stanową konstytucyą księstwa nie wypływał jasno z punktów ogólnej konstytucyi w tym duchu, w jakim oznaczył go rząd królewski, przetoż pozwala sobie dodać obecnie rząd królewski, że gotów jest wprowadzić takie wyraźne normy konstytucyjne, które nie dadzą wątpić dalej, że wypowiedziana w oświadczeniu z d. 4. lutego zasada na prawdziwej spoczywa podstawie.

Rząd królewski nie uznał jednak za rzecz potrzebną i stosowną, wchodzić niezwłocznie w układy z stanami Lauenburskimi, aby odgraniczyć wyraźnie sprawy, odnoszące się wyłącznie do księstwa Lauenburskiego, bo w dawnych zwyczajnych stosunkach nie zaszła żadna zmiana, a przeprowadzenie wyrażonego powyżej postanowienia usunie wszelką wątpliwość stanów samych.

Co do księstwa Holsztyńskiego zachodzą inne stosunki. Jak wiadomo wysokiej radzie związkowej podał rząd w zeszłym roku sposobność prowincjonalnym stanom Holsztyńskim objawić swe zdanie w sprawie rozgraniczenia spraw wspólnych państwa od szczególnych spraw księstwa, lecz stany Holsztyńskie nie chciały korzystać z tej sposobności. Muiemał więc rząd królewski, że podając powtórnie sposobność stanom oświadczyć się tak w sprawie pomienionej jako też co do ogólnego stanowiska księstwa wobec monarchyi, otrzyma żadaną odpowiedź, bo inaczej musiałby przypuszczać, że albo obecny stan rzeczy nie pozostawia nic do życzenia, lub że życzenia stanów tego są rodzaju, że nie śmia nawet wyrazić je otwarcie i że niepodobnaby je wcale uwzględnić. Rząd królewski pragnął usilnie zasięgnąć zdania stanów prowincjonalnych, nim rozpoczną się układy, zaproponowane oświadczeniem duńskim z 26go marca, gdyż niepodobna zaprzeczyć, że zarzuty rady związkowej

co do stanowiska księstwa wobec ogólnej konstytucji z d. 2. października 1855 nie są ani tak proste ani tak jasne, aby rząd mógł bezpośrednio odpowiedzieć, w jaki sposób zamierza załatwić zarzucanym niedogodnościom. Nauczyło owszem doświadczenie, w jak przeciwnym duchu wykładano koncesye, jakie dotychczas zrobił Jego król. Mość, obawiał się przetoż rząd królewski, aby przedwczesną odpowiedzią ze swej strony nie przeszkodził polubowemu porozumieniu się choćby już żadne inne nie nasuwały się trudności.

Co do drugiej uchwały rady związkowej, wyjaśniającej uchwałę związkową z 25. lutego, musi rząd królewski trwać niezmiennie w swem przeświadczeniu, że regulując stanowisko księstw Lauenburg i Holsztyn wobec ogólnej konstytucji państwa, przestrzegając ściśle ustaw tak rząd sam, gdy kładł budowę konstytucji, jako też i ci, co na podstawie tej budowy rozwijali dalej zasady. Rząd duński nie zaprzeczał zresztą dawniej już kompetencji rady związkowej w pewnych względach, i gotów był poddać się uchwałom rady co do księstw Holsztyn i Lauenburg, a chcąc i teraz zapobiedz zgubnemu nieporozumieniu gotów zawsze uwzględnić wyrażoną w uchwałach związkowej nr. 2 zasadę, lubo ciągle nie może zrozumieć, na jakiej opiera się podstawa. Przejęty temi zasadami, i chcąc usunąć wszelkie zarzuty formalne, któreby może mniej skłaniały radę związkową wejść w układy w sposób, jaki zaproponował rząd duński i jaki jedynie może jego zdaniem do polubownego doprowadzić porozumienia, przetoż skłania się rząd królewski pod wyrażonemi powyższymi warunkami i odpowiednio uchwałom związkowym z 25. lutego tudzież z 20. maja b. r. nr. 2 uważać ogólną konstytucję z d. 2. października 1855 za nieobowiązującą tymczasowo w księstwach Holsztyn i Lauenburg i to w tem znaczeniu, że układy pomiędzy pełnomocnikami mają, pod wyraźnym zastrzeżeniem nietykalności praw Jego królewskiej Mości i praw nie należących do związku innych części kraju, uregulować konstytucyjne stanowisko księstw Holsztyn i Lauenburg wobec organizacyi całego państwa, aby pogodzić prawa Najjaśniejszego Pana w całej ich doniosłości z obowiązkami, jakie ciąży na Jego kr. Mości jako członka rady związkowej za księstwa Holsztyn i Lauenburg. Rząd duński zapewnia wręcz, że podobny tymczasowy anomalny stan w krótkim usunie się czasie.

Rosya.

(Szkoła kadecka. — Nowiny dworu.)

Petersburg, 17. lipca. Korespondent *Gaz. wied.* opowiada że nieukontentowanie Cesarza, okazane podczas ostatniego przeglądu kadetom nie było tylko słowami, lecz także i tem, że tylko kilku mianował oficerami, a nominację 250 aspirantów odroczył na później, sprawiło nadzwyczajne wrażenie. Zwyczaj posuwać na oficerów podczas tych przeglądów był tak stały, że odroczenie nigdy nie zachodziło. Procedura odbywała się regularnie, gdyż cały organizm zakładów kadeckich oparty jest na promocyi mającej nastąpić niezawodnie, a wstąpienie nowych elewów zależy od wystąpienia dojrzałych. Tak niezwykły wypadek musiał więc naturalnie mocno obchodzić wszystkich. Sądzą, że zostaje w związku z zamieszczonym w piśmie: *Wojennyj Sbornik* artykułem, który w ogóle bardzo ostro wystąpił na naszą edukację wojskową. Lecz między wojskowymi opowiadają także inne przyczyny nieukontentowania Cesarza. Zwyczajne popisy wojskowe, robienie karabinem i ewolucje nie były doskonałe, a Cesarz wymaga, ażeby właśnie ci oficerowie, którzy wychodzą z rządowych zakładów edukacyjnych, służyli szeregowcom za wzór w ćwiczeniach. Za powrotem Cesarza z Archangelska, odroczeni tymczasem kadeci zostali w większej części mianowani oficerami; wypadek ten uważany jest za następność reformy także w tym kierunku.

— Po wielkich manewrach korpusu gwardyi pod Krasnem, który Wielcy książęta Mikołaj i Michał wykonają z swem wojskiem, odjadą obadwaj bracia Cesarza z swemi małżonkami najprzód do Krymu, księżne będą bawić w zamku Organda, tym dla Cesarzowej matki zbudowanym czarodziejskim pałacu, później ztamtąd przedsięwzją objazdkę po całej linii Kaukaskiej.

Grecya.

(Bandy rozbójnicze wytępione. — Upaly. — Konzul z Rettimo. — Czynności w ministeryum.)

Ateny, 17. lipca. Bandy rozbójnicze nareszcie wytępione, niektórzy tylko zdołali umknąć za granicę turecką, wszyscy inni częścią rozbici, częścią przez wiejski lud pochwytni wpadli w ręce sprawiedliwości. Sady asyzów nie przepuszczają nikomu, kto posądzony o rozbój. W Atenach wydał sąd przeszłego tygodnia 18 wyroków śmierci.

— Dla nieszczęśliwych Koryntyan nadsyłają zewsząd obfite datki. Przed trzema dniami mieliśmy w Atenach prawdziwe zjawisko — deszcz padał; najdawniejsze mieszkańce miasta nie pamiętają, ażeby kiedy w czerwcu, a tem mniej w lipcu deszcz padał; przeszłego tygodnia mieliśmy 28—30 stopni Reaumura w cieniu. W prowincyi Megaris winogrona lubo nietknięte zarazą, poniosły z upału wielką szkodę; wiele winogron wyschło zupełnie.

Francuski paropływ przywiózł wczoraj wiadomość, że austriacki konzul w Rettimo (na wyspie Kandyi), który, jak zapewniają, zastępował także konzulat francuski, zwinął austriacki pawilon dla napaści Turków i opuścił Rettimo. Nasze listy z Kaney, sięgające po dzień 13., wspominają o obeldze francuskiego konzula w Rettimo. Do Kaney zwinął 12. austr. wojenny paropływ (Priuz Eugen), i stanął w postudze tamtejszemu konzulowi austriackiemu.

Tessalia i Epirus są na teraz spokojne. Grecya, wierna swej zasadzie, postanowiła nie brać żadnego udziału w rozruchach w tureckim państwie.

Królowa pracuje codziennie z ministrami; żywa czynność administracyjna jest wszędzie widoczna. Opozycja, która się spodziewała zmiany ministeryum, zamiera z niechęcenia; nie znajduje w kraju żadnych sympatyj, a szczęściem zbywa jej także na pomocy zagranicznej.

A z y a.

(Telegram indyjski. — Przewaga buntowników.)

Urząd spraw wewnętrznych w Londynie otrzymał 22. b. m. o godzinie 4 m. 45 po południu następujący telegram jeneralnego konzula Green z Alexandryi:

Alexandrya, 18. lipca. Do Suez zwinął wczoraj paropływ „Candia.“ Data otrzymanych pakietów pocztowych jest taka: Kalkuta, 19. czerwca; Madras, 25. czerwca; Aden, 11. lipca; Hongkong, 7. czerwca. Sir Hugh Rose zdobył Gwalior powtórnie 20go czerwca (według depezy przesłanej dziennikowi *Times* — 19go czerwca) po upartej czterogodzinnej walce. (Depesza do *Times* dodaje, że jazda i artylerya puściła się w pogoń za nieprzyjacielem.) Wiadomość ta jest z Madras. Komendor Beamish z floty królewskiej przybył z depezymi lorda Elgin'a i admirała (sir M. Seymour'a) na pokładzie okrętu „Candia“ dnia 20. maja. Warownie nad uściem rzeki Peiho uzbrojone 138 działami i broniene przez silną załogę zdobyły angielskie i francuskie łodzie kanonierskie z niewielką z naszej strony stratą. (Według depezy do *Times* ucierpieli Francuzi znaczne straty, gdyż wielu zginęło wysadzoną miną w powietrze. Ta sama depesza do *Times* utrzymuje także, że warownie rzeczone zajęto 20. maja). Chińczycy strzelali z dział swoich dość dobrze. Dnia 22. maja odpłynęły łodzie nasze w górę rzeki nacierając coraz silniej na nieprzyjaciela. Powietrze nam sprzyjało, a stan zdrowia wojsk naszych i usposobienie były wyborne. Oddział 6000 żołnierza francuskiego (zapewne powinno być 600, i tak też tłómaczył to Earl Malmesbury w izbie wyższej), który był dawniej przeznaczony do Kochinchiny, znajdował się w drodze do zatoki morskiej w Peczeli. Pod Kantonem usiłowano napróżno spędzić go z gór przyległych dnia 2. czerwca. Ningpor zajmowali rokoszanie, a kupcy angielscy znajdowali się na pokładzie okrętu angielskiego „Surprise.“

Z rzezonej depezy do dziennika *Times* przytaczamy jeszcze i to: „Jak słyhać poległa Rani Ihansi w boju. Scindia wyruszył z Agry dnia 13. czerwca dla połączenia się z wojskami centralno-indyjskimi maszerującymi do Gwalioru.“

— Według listów z Allahabadu z dnia 4go czerwca, panuje wielka niepewność okolicy, gdzie przebywa jeneralny gubernator. Powstańcy posuwają swą śmiałość do tego stopnia, że dnia 23go maja podpalili w Allahabadzie pięć nowo zbudowanych europejskich koszar, przyczem kilku żołnierzy z 32 królewskiego pułku ciężkie otrzymało rany, a szóstę koszar równie jak mieszkanie lorda Caning'a z wielką tylko trudnością zdołano ocalić. W Audzie zgromadzili się powstańcy pod samym Luknowem i chwilowo przerwali komunikację między stolicą a Kawnpurem. Dnia 30go maja zagrażał nieprzyjacieli Bunnih, i musiano wyprawić kolumnę sir Hope Granta do Nabobdzundzy, gdzie zgromadziły się znaczne oddziały powstańców. Dnia 3go czerwca stanęła ta kolumna w Purwie o 35 mil od Luknowa. Stan zdrowia wojsk był dobry. Bunnih zostało tymczasem zabezpieczone przybyciem Radzy z Kupurhulli. Radza miał obsadzić Purwę a część kolumny Granta miała pozostać w Bunnih. Maun Sing, w postępowaniu swoim tyle chwiewny, nie znachodzi, jak się zdaje, nigdzie sprzymierzeńców. Lęka się poddać, a buntownicy oblegają go obecnie sami w jego warowni nad Gogrą. — Ostatnie wiadomości z Luknowa są z dnia 4go czerwca; powstańcy popalili wszystkie wioski na północ i na północno-zachodniej stronie o milę od Luknowa.

Afryka.

(Spokojność w Egipcie. — Przeprawa wojsk angielskich. — Kolej żelazna.)

Egipt. Prywatny list z Alexandryi z 12. lipca w *Pays* donosi, że zniknęły obawy względem zaburzenia spokojności na prowincjach, leżących w pobliżu czerwonego morza i że wypadki w Dzeddzie nie pociągną za sobą dalszych następności w Egipcie. Przejrzane środki rządu i wyprawienie wojska ku zagrożonym punktom wywarły najpomyślniejszy skutek. — Agentom kompanii wschodnio-indyjskiej i angielskim konzularnym władzom w Egipcie zapowiedziano, że rząd angielski postanowił nadal wszystkie wojska do Indyi na Egipt przeprowadzić. Kolej żelazna, której jeszcze 5 kilometrów potrzeba ukończyć, będzie otworzona 15go września b. r. do Suez.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 27. lipca. Ich Cesarzew. Moście Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian i Arcyksiężna Zofia odpłynęli wczoraj po południu parowym yachtem „Fantasia“ w kierunku Dalmacyi, i staną zapewne jutro w Wenecyi.

Z Raguzy donoszą, że wojska tureckie, które walczyły pod Grahowem, otrzymały rozkaz powrócić do Konstantynopola. Wkrótce już odpłynie 800 ludzi przystanym na to umyślnie tureckim paropływem.

Towary z wybrzeża austriackiego i z państwa kościelnego muszą przebywać w Neapolu 10dniową kontumacyę, a towary z Trypolidy niepuszczają wcale. W Marsylii zaprowadzono na krętą przybywające z Alexandryi z patentem zdrowia i lekarzem a pokładzie 8 dniową kwarantanę. W Grecyi ustanowił rząd czterodniową kontumacyę dla pasażerów a ośmiodniową na towary z Turcyi, Syryi, Egiptu, Kandyi, Malty i Wysp Jońskich, a w Korfu istnieje także kontumacya na towary ze Smyrny, Malty, Afryki i Egiptu.

Londyn, 27. lipca. Na wczorajszym nocnem posiedzeniu Izby niższej przeszedł wniosek lorda Russell wzgl dem przypuszczenia Rothschilda po powtórnym oporze 69 głosami przeciw 37. Rothschild złożył przysięgi podług starego testamentu i zasiadł po lewej stronie.

Na posiedzeniu Izby wyższej dowodzili Lyndhurst i Aberdeen, że przetrząsanie okrętów amerykańskich jest usprawiedliwione. Halmesbury oświadczył powtórnie, że rząd niepoświęcił żadnego prawa, lecz zawiesił tylko przetrząsanie, dopóki nie stanie się ugoda między obydwojema rządami.

Turyń, 26. lipca. Temi dniami otwarto kolej żelazną z Broni do Stradelli.

Berlin, 27. lipca. Dziennikowi Hamburger Nachrichten piszą z Kopenhagi z 26. b. m.: Ministerjum wspólnych spraw wewnętrznych całego państwa ma być zwiniete z dnier 1. sierpnia, i sprawy te obejmie ministerjum finansów. Minister spraw wewnętrznych Krieger obejmie stanowczo ministerjum finansów, a Unsgaard ministerjum spraw wewnętrznych Królestwa.

Wiadomości handlowe.

Sanok, 21. lipca. Według doniesień handlowych podajemy średnie ceny czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów, jakie były w pierwszej połowie bieżącego miesiąca na targach w Sanoku, Dobromilu, Lisku, Rymanowie i Dębnie: męcz pszenicy 3r.—2r.30kr.—3r.—3r.; żyta 2r.8kr.—1r.8kr.—2r.6kr.—2r.12kr.—2r.; jęczmienia 1r.43kr.—1r.24kr.—1r.2kr.—1r.48kr.—1r.47kr.; owsa 1r.9kr.—1r.—1r.12kr.—1r.30kr.—1r.20kr.; ziemniaków w Dobromilu 1r.20kr. Cetnar siana 1r.—1r.—1r.16kr.—0r.—1r.20kr. Sąg drzewa twardego 4r.—6r.12kr.—5r.3kr.—8r.—7r.20kr., miękkiego 2r.20kr.—4r.30kr.—3r.3kr.—6r.—3r.0kr. F. mięsa wołowego 6kr.—4³/₄kr.—6kr.—4kr.—5kr. i mas okowity 42kr.—40kr.—30kr.—40kr.—30kr. mon. konw. — Kukurudzy, hreczki, wełny i nasienia konicza nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 29. lipca.		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	44	4	47
Dukat cesarski	" "	4	47	4	50
Półimperyal zł. rosyjski	" "	8	16	8	24
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	35	1	36
Talar pruski	" "	1	32	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	15	80	40
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	"	82	6	82	36
5% Pożyczka narodowa	"	83	—	83	30

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 27. lipca o pierwszej godzinie po południu.
 Pożyczka narodowa 5% 83¹/₁₆—83³/₁₆. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 94—94¹/₂. Lomb. wen. pożyczki z 5% 97¹/₂—98. — Obligacje długu państwa 5% 82¹/₁₆—82³/₁₆, det. 4¹/₂% 72¹/₄—72¹/₂, det. 4% 64³/₄—65, detto 3% 49¹/₄—50, detto 2¹/₂% 41¹/₂—41³/₄, detto 1% 16¹/₄—16³/₄. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97—97. — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 96—96. — Detto Peszl. 4% 96—96. — Detto Medyol. 4% 95—95. — Obligacje indemn. niższ. austr.

5% 94—94¹/₄. — detto węgier. 83—83¹/₄. — detto galic. 82¹/₄—82³/₄, detto siedmiogr. 82—83¹/₄. — detto innych krajów koron. 84¹/₂—86. Oblig. bank. 2¹/₂% 64—64¹/₂. Pożyczka loter. z r. 1834 307—308. Detto z roku 1839 133³/₄—134⁵/₈. Detto z r. 1854 109³/₈—109¹/₂. Renty Como 16⁷/₈—17.
 Galic. list. zastawne 4% 78—79. — Póln. Oblig. Prior. 5% 89¹/₂—89³/₄. Glognickie 5% 82—82¹/₂. Obligacje Dun. żegl. par. 5% 87¹/₂—88. Oblig. Lloydów (w srebrze) 5% 88—88¹/₂. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 108—109. Akcyi bank. narodowego 968—969. Akcyje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 238¹/₄—238³/₄. Akcyje niż. austr. tow. eskomp. 118¹/₂—119. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 89—89¹/₂. — Detto póln. kolei 165—165. — Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 257¹/₈—258. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% 100—100¹/₂. — Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 94¹/₂—95. — Detto cisańskiej kolei żel. 100—100¹/₂. — Detto Lomb.-wen. kol. żel. 232—232¹/₂. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 184¹/₄—184¹/₂. Detto losy tryest. 113—114. Detto tow. żegl. parowej 533—535. Detto 13. wydania 103—103¹/₄. — Detto Lloydów 350—352. Peszt. mostu łańcuch. 59—60. Akcyje nalya parowego w. i. d. 81—83. — Detto Pressh.-Tyrnawskiej 1. wydania 19—20. — Detto 2. wydania 29—30. Esterhazego losy 40 złr. 80—80¹/₂. Windischgrätz losy 26⁷/₈—27¹/₈. Waldsteina losy 26³/₄—27. — Keglevicha losy 15³/₄—16. Ks. Salina losy 42³/₄—43. — St. Genois 37³/₄—38. Pallfego losy 39—39¹/₂. — Clarago 38—38¹/₄.
 Amsterdam 2 m. 87³/₈. — Augsburg Uso 105¹/₄. Bukareszt 31 T. 266. Konstantynopol 31 T. — — — Frankfurt 3 m. 105 l. — — — Hamburg 2 m. 77¹/₈. — Liwurna 2 m. 104¹/₄. — Londyn 3 m. 10—13. — Medyolan 2 m. 104. Paryż 2 m. 123¹/₈. — Cesarzkich ważnych dukatów agio 7¹/₈. — Detto koron. 14 6. Napoleonsdor 8 12¹/₂—13. Angielskie Sover. 10 15—15. Imperyal Ros. 8 23—24. Srebro —.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 29. lipca.

Oblig. długu państwa 5% 82⁵/₈; — losowane obligacje 5% —; obligacje długu państwa 4¹/₂% —; 4% —; 3% —; 2¹/₂% —; pożyczka loter z r. 1834 307; z r. 1839 133³/₄; z r. 1854 109¹/₂; pożycz. nar. z r. 1854 83³/₄. Obl. banku —. Akcyje bankowe 966. — Akcyje zakładu kredytowego 236 — Akcyje kolei póln. po 1000 złr. — —. Austr.-franc. akcyje kolei żelaz. — 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą 255¹/₄; kolei żelazna lomb.-wenecka —. Akcyje kolei nadcińskiej —. Kolej cesarszowy Elzbiety —. Kolej połud. póln. komunikacyjna 184¹/₄. Akcyje żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 532. Akcyje żegl. parowej Lloydów po 500 złr. —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomp. po 500 złr. —. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. —; detto węgierskie —. Amsterdam —. Augsburg 105¹/₄. — Bukareszt 266¹/₂. Konstantynopol —. Frankfurt 105. — Hamburg 77. — Lipsk —. Liwurna —. Londyn 10—13. Medyolan —. Marsylia 122¹/₄. Paryż 123 — Agio duk. ces. 7¹/₈.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. lipca.

Hotel rosyjski: PP. Urbański Rudolf, z Dobrosina. — Hr. Borkowski-Dunin Alex., z Winniczek. — Hr. Rottermund Edward Sylwester, z Wiednia. Hotel europejski: P. Miliński Franc., z Lubienia. Hotel angielski: P. Pastawski Izidor, przeł. pow., z Kołomyi. Do domu prywatnego: P. Linhard Franc., radca obr., z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. lipca

PP. Chęciński Marcelli, do Rosztowic. — Truskolawski Leonard, do do Płonny. — Sobański Konst., do Krakowa. — Zaleski Alex., na Podole. — Lityński Józef, do Wierzbicy. — Zajczkowski Józef, przeł. pow., do Horodenki. — Wierchowski Wincenty, do Krytowic.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys. wprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	325.16	+ 13.8°	77.7	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	323.97	+ 22.8°	53.1	zachodni "	pochmurno
10. god. wiecz.	322.58	+ 18.3°	79.8	" ci.	"

Wieczór błyskawica potem burza. Wysokość dęszczy 1...70.

KRONIKA.

— Więzienie Mazas w Paryżu na bulwarze noszącym tę samą nazwę na pamiątkę poległego pod Austerlitz pułkownika Mazas, kosztowało przeszło 6 milionów franków. Zakład ten, zastosowany do systemu odosobnienia na wielką skalę, obejmuje trzy piątra, z których każde podzielone na 6 korytarzy zawiera tyleż rzędów cel, urządzonych wzdłuż korytarzy. Wszystkie te korytarze schodzą się w jeden punkt centralny, z którego dozorczy mają przegład całego, na kształt wachlarza zbudowanego więzienia. W samym środku gmachu znajduje się kaptica. Ogólna liczba cel w Mazas wynosi 1260. Całe to zabudowanie, rozpoczęte w roku 1840, pod dyrekcją panów Lecointe i Gilbert, zajmuje przestrzeń 33.656 metrów.

— Wydział parlamentu angielskiego, który naradzał się nad oczyszczeniem Tamizy, ogłosił już swoje sprawozdanie. Plan inżyniera Gurney, ażeby w samym korycie rzeki wykopać wzdłuż obudwu brzegów dwa kanały 9 stóp głębokości, gdzie zbierałyby się wszelkie nieczystości a potem odpływały z wezbraniem rzeki, a zarazem pourządzać na lądzie nad głównymi kanałami piece z wysokimi kominami parowymi, gdzie możnaby palić nieprzyjemne wyziewy głównych kanałów odchodowych, odrzucił wydział, uznając go zupełnie niepraktycznym. Aparaty do niszczenia odorów nie zostały wprowadzone, jednak osądził komitet za rzecz konieczną dla oczyszczenia rzeki, ażeby kanały odchodowe nie szły już do koryta rzeki, lecz żeby za pomocą olbrzy-

miego kanału odprowadzać odchody ile możności jak najdalej od miasta i dopiero potem wpuszczać je do rzeki, zkąd nie mogłyby już wyziewy ich dochodzić do miasta. Taka jest propozycja komitetu; ale wiceadmirał Satorius wystąpił z innym projektem, który ma być o tyle korzystniejszy, że nie wymaga żadnych kosztów a przecież odpowiada zamiarowi. Oto radzi Satorius połączyć Tamizę powyżej Londynu za pomocą wielkiego, kanału z morzem pod Southamptonem lub Portsmouthem Wpływająca tym sposobem do koryta rzeki niezmierna masa wody morskiej sprawiłaby bez wątpienia ten skutek, że odpływ byłby silniejszy i dłuższy niż przypływ i Tamiza mogłaby przeto oczyszczać się sama we 24 godzin. Taki kanał opłacałby się doskonale, a w czasie wojny, jeźliby morze było zagrożone obcemi okrętami, stałby się nieocenionym środkiem komunikacyjnym między stolicą i południowemi portami kraju.

— Amerykańska rzeka Mississipi wezbrała w tym roku, jak nigdy jeszcze i wyrządziła ogromne szkody. Całe podole nadbrzeżne stoi pod wodą. Miasto Kairo, zbudowane z nadzwyczajnymi kosztami na wysoku łądu u spływu rzek Ohio i Mississipi, i obwarowane tamami i wałami, zniszczyła powódź zupełnie. Oprócz tego przerwała rozrukana rzeka powyżej Nowego Orleanu tamę plantacyi Bella, zniszczyła cały plon bawełny i cukru, uniosła trzody i zatópiła wiele ludzi. Nowy Orlean ma być pod wodą, i łódzie pływają po ulicach. Szkody nie można jeszcze obliczyć, ale bez wątpienia będzie bardzo wielka.